

MELİH BAYRAM DEDE

Star gazetesinde Ergun Babahan, "[Gazetelerin internet sitesi olmalı mı?](#)" başlıklı bir yazı yazdı. Kendisi Sabah gibi büyük bir gazetenin uzun süre yayın yönetmenliğini de yapmış olduğundan, bu yazı, gazete yöneticilerinin, kendi bünyelerindeki internet birimlerine bakış açısını yansıtması açısından önemli bir gösterge.

Bu yazıyı önemsedim. Çünkü pekçoğunuzun bildiği gibi, 2005'den bu yana, Yeni Şafak gazetesinin web sitesi olan yenisafak.com.tr 'nin yönetmenliğini sürdürüyorum. Bu nedenle, bir gazete çatısı altında, internet yayıncılığı yapmanın, ne denli güçlükler barındırdığını çok iyi biliyorum.

Gazete yöneticileri, rakipleri de bu mecrayı kullandığı için, internette varolmanın bir gereklilik olduğunu iyi bilirler, ancak, internette gazete içeriğini hergün ücretsiz okutmanın gazete tirajlarına olumsuz etki ettiğini düşünürler. Her iki mecranın da alıcısının farklı olduğunu düşüsek de, bu düşüncelerinde bir ölçüde haklı oldukları kabul edilebilir. Ancak bu düşünce, gazetelerin internet versiyonlarının gelişmesi için atılacak adımların hep geriden gelmesine neden olur.

Ergun Babahan, "Gazetelerin internet sitesi olmalı mı?" başlıklı yazısında, şu an yazdığı Star gazetesinde yayın yönetmeni olmasa da, bir yayın yönetmeni edasıyla, bu işe kafa yorup, gazetesinin tirajını korumak zorunda olan bir yayın yönetmeninin psikolojisini çok iyi satırlara dökmüş. Önce Babahan'ın neler söylediğine bir bakalım:

"Gazeteler internet medyasına karşı kan kaybediyor ama kendini zayıflatan adımları atmaya devam ediyor. Bugün bütün gazetelerin internet sitesi var. Geceyarısı 02.00'den itibaren bir gün sonrasının tüm haberlerini, köşe yazarları dahil okumak mümkün. Ayrıca, para harcanarak yaratılan bu ürün, bedava olarak herkesin kullanımına sunuluyor.

Gazetelerin internet versiyonlarını gözden geçirmesi gerekiyor. Tablet teknolojisi bunun için bir fırsat. Gazeteler, internet haberciliği ile internet versiyonu arasında bir tercih yapma noktasına geliyor. Bugünkü haliyle gazetelerin internet siteleri, para kaybetmek bir yana, gazete satışına darbe vuran bir unsur durumunda. Çözüm, ortak hareketten geçiyor.”

Babahan'ın gazete yöneticilerinin kaygılarını dile getirmesini olumlu bulmakla beraber, “Gazetelerin internet sitesi olmalı mı?” sorusunu çok anlamlı bulmadım. İnternet çağında bir gazetenin internet sitesinin olup olmayacağını sorgulamak bile gereksiz çünkü.

Babahan'ın büyük yatırımlar, büyük bir kadro ve imkânlarla oluşturulan gazeteleirn tirajlarını koruma çabasını destekliyorum. Gazeteler bu süreçte mutlaka farklı metotlar arayıp, bulacaklardır. Zaten bu konu, gelişmiş batı ülkelerinde bile net bir çözüme kavuşmuş değil. İnternetteki içeriğini ücretli hale getiren gazetelerin, tam olarak bu savaşı ‘kazandığını’ söylemek mümkün değil.

Web sitenizin içeriğini ücretlendirdiğinizde, belli bir ölçüde size ücret ödemeye razı okurlar kazanabiliyorsunuz. Ancak bu fazla bir rakam olmadığı için, bu kez de internetteki ‘reyting’ yarışından geri kalıyorsunuz. Tekil ziyaretçi ve sayfa görüntüleme sayınız düştüğü için, web sitenizden elde edeceğiniz reklâm geliriniz düşüyor.

Bu aşamada, içeriği ücretlendirmek yerine, ücretsiz sunmak, bu sayede ziyaretçi trafiğini maksimize etmeye çalışmak ve reklâm gelirini artırmayı hedeflemek daha akılcı bir yoldur. Çünkü abonelerden elde edeceğiniz gelirden daha fazlasını, reklâmdan fazlasıyla kazanmanız güç değildir.

Gelinen noktada, gazete web sitelerinin, o günkü nüshalarını okurlara ücretsiz sunmak, arşivi ücretli kullanıma açmak daha akılcı bir metot gibi gözüküyor.

Tablet meselesine gelince; Apple'ın iPad'le yarattığı ivme, gazetecilik mesleği açısından da büyük bir değişim getirdi. Gazetelerin ard arda tablet versiyonlarını kullanıma sunmaları, hem gelir düzeyi yüksek, hem de teknolojiyi yakından takip eden kitleye ulaşmaları açısından büyük bir fırsat yarattı.

iPad cephesinde, gazeteler açısından farklı metotlar var. Öncelikle HTML 5 teknolojisini destekleyen web siteleri yaparak, iPad kullanıcılarının web tarayıcılarından ziyaret edebilecekleri bir ortam yaratmak kaçınılmaz. Bunun yanında, en büyük değişim, iPad uygulamalarında ortaya çıkıyor. iPad uygulamalarında, gazetelerin web sitelerine günün 24 saati girilen anlık haberlere erişmenin yanında, gazeteyi, tasarımıyla okuyabilme avantajı var.

Burada da karşımıza ücretlendirme konusu çıkıyor. Bu aşamada da yine yukarıdaki metodu önereceğim. Bir gazetenin iPad uygulamasında, 24 saat son dakika haberlerine erişim açık olmalı. Gazeteyi kağıt çıktısında olduğu gibi, gazete tasarımıyla iPad'den okutmaya gelince de, burada iki farklı bakış açısı karşımıza çıkıyor.

Birinci seçenek, gazeteyi iPad üzerinden gazete tasarımıyla ücretsiz okutmak, sadece arşivden ücret talep etmek; gazeteyi gazete tasarımıyla okumak isteyenlerden o günkü sayı da dahil ücret talep etmek. Bu konuda, gazetelerin maliyetlerini karşılama zorunluluğu ve içerik sağlamanın büyük ekiplerle gerçekleştirilen bir süreç olduğu da dikkate alınır, gazeteyi iPad'ten web sitesi görünümünde okumanın ücretsiz, gazete tasarımı olarak okumanın ise ücretli olması nihai metot olarak gözüküyor.

Seçenekler saydıklarımla sınırlı olmamakla beraber, gazete yönetimlerinin bu konuda hızlı adım atmadıklarını, rakiplerinin pozisyonlarını beklediklerini, taşların yerine oturması için biraz da ağırdan aldıklarını, gazete tirajlarını her şeyden çok öncelediklerini söyleyebilirim.

Melih Bayram Dede

Yeni Şafak Gazetesi'nin İnternet yöneticisi

<http://www.melihbayramdede.com/>